

י"ג כסלו ה'תשע"ה 5.11.14

מגזין מס' 307

שבת פרשת וישלח/חג הגאולה י"ט וכו' כסלו

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

החייך כסנא

להיוולד מחדש

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב כלב

התבגרותו הרוחנית של האדם – לשון אֲדָמָה לעליון – אינה מסתיימת כל ימיו. כי מכיון שמתקשר הוא עם האין סוף, הרי שגם צמיחתו בזה מחיל אל חיל היא בלתי גבולית. ובאשר אין מדובר אלא בתהליך נטילת אחריות שצריך לפושטה על כל היום כולו (כי בכל רגע ורגע שבמשך כל היום, צריכה לבוא לידי ביטוי עבודה זו בפועל), הרי שכרוך הדבר בתירגול כפשוטו. וכלשון בעל התניא "...העיקר הוא ההרגל, להרגיל דעתו ומחשבתו תמיד להיות קבוע בלבו ומוחו תמיד... וזה נכלל גם כן בלשון אמונה שהוא לשון רגילות, שמרגיל האדם את עצמו כמו אומן המאמן ידיו וכו'..."

ותוכנה הפנימי של נטילת האחריות הוא ענין נתינת הקרבן, קרבן מלשון קירוב כל הכוחות והחושים. עלי להמליך (ביני לבין עצמי) עלי מלך, ככתוב "שום תשים עליך מלך". כאדם המבטל עצמו בקבלת עול גמורה לעבודת המלך, לעבדו ולעשות רצונו בכל מיני עבודת עבד. וכדוגמת האב או האם המניחים את עצמותם על הצד שעה שדואגים הם לילדים הקטנים על פי צווי ענין ההורות. ונתינת הקרבן הראויה לשמה, משמעותה: אבצע את המוטל עלי כש'בא לי' וכש'לא בא לי' – באותו יושר, ואף יתירה מזו – באותה חיות! שהרי תלותו המוחלטת של התינוק מחייבת אותי להיות אבא או אמא, גם בשעה שאני עצמי ילדתי... אמנם, כדי לזכות בבגרות פנימית יש לשלם בעבודה מחיר מלא. שהרי האמת איננה נמצאת ב'דעת הקהל' כי אם אצל הפרט פנימה. במקום הכי חשוף בנפש – היכן שרק אני ואני יודעים... היכן שאני מתבייש ממני ולא ממה שאומרים עלי...

ואף על פי שמצד אהבת עצמי הטבעית זהו תהליך של ביטוש הישות, של עלבון וכמו וויתור על עצמי. כמו למות ממש מבחינת רצונותי הפרטיים. בכל זאת, באמת, יש חיים אחרי המוות! לעולם, מתוך שברי ישותו של המוסר נפשו על הנכון בגלל שהוא נכון, צומחת תמיד תחושת לידה מחדש מצד ההתחברות עם אמיתת החיים.

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 20:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com

התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:00) במושב חמד, לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144

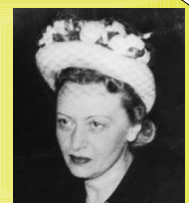

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

י"ד כסלו – יום נישואי הרבי מליובאוויטש עם הרבנית חיה מושקא

"את בתי נתתי לאיש. הוא בקי בתלמוד בבלי וירושלמי, יודע פוסקים ראשונים ואחרונים ועוד; בשעה ארבע לפנות בוקר אינו ישן לעולם – או שעדיין לא הלך לישון, או שכבר עמד משנתו..." עוד סיפר המשפיע ר' מאיר שלום בליזינסקי, שנכח במקום בעת החתונה, כי ידי החתן היו עטויות כסיות לבנות, פניו המוארים הפיקו אור גדול וכל תוארו כשל מלאך ה'..."

בהתוועדות שבת י"ד כסלו ה'תשי"ד (1953) כאשר התבטא הרבי מליובאוויטש באוזני קהל החסידים אודות ענינו של יום זה, אמר: יום זה הינו "היום שבו קישרו אותי עמכם ואתכם עמי, וביחד נתייגע להביא את הגאולה האמיתית והשלימה".

ביום י"ד כסלו ה'תרפ"ט (1928) נשא הרבי מליובאוויטש לאשה את בתו של אדמו"ר הריי"צ – הרבנית חיה מושקא.

מסדר הקידושין בחתונה היה הרבי הריי"צ בעצמו שגם ברך בעצמו את ה'שבע ברכות' בקול רם ונעים, במתיקות ובדביקות כה גדולה ומיוחדת, עד שהנוכחים בחופה סיפרו כי מעולם לא שמעו סדר חופה וקידושין שכזה.

עוד סיפרו כי אדמו"ר הריי"צ עבר משולחן לשולחן, נושא מגבת על כתפו כמלצר, חילק משקה לאמירת 'לחיים' ובירך את כל המסובים.

לפני החופה שאל הרב בערל משה שמוטקין את אדמו"ר הריי"צ מה טיבו של חתן זה, והרבי השיבו:

בסיומה של התוועדות י"ד כסלו תשי"ד, יום הנישואין של הרבי מליובאוויטש עם הרבנית, הכריז אחד מזקני החסידים כי מבקשים הם ברכה שהרבי יוליכנו לקראת משיח. וענה הרבי: "על ידי לימוד חסידות, ששייך לא רק ליחידי סגולה, אלא כל אחד צריך לקבוע עתים לזה – יביאו את המשיח..."

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

י"ט כסלו – חג הגאולה

יום ההילולא (יום הסתלקותו) של המגיד ממעזריטש (תלמידו, ממשיך דרכו וממלא מקומו של הבעל שם טוב הקדוש, ורבו של אדמו"ר הזקן), יום ג' פרשת וישב, שנת תקל"ג (1772), ומנוחתו כבוד (מקום קבורתו) באנאפאלי.

26 שנים בדיוק לאחר מכן אדמו"ר הזקן יצא לחירות ממאסרו הראשון – י"ט כסלו, יום ג' פרשת וישב, שנת תקנ"ט (1798), לפנות ערב.

קטע ממכתב רבינו הזקן: ברם כגון דא (אמנם בענינים כגון זה) צריך להודיע, כי יום אשר עשה ה' לנו יום י"ט כסלו, יום ג' שהוכפל בו כי טוב, יום הילולא רבא (יום ההילולא הגדול) של רבינו הקדוש נשמתו עדן (המגיד ממעזריטש), וכשקראתי בספר תהילים בפסוק "פדה בשלום נפשי", קודם שהתחלתי פסוק שלאחריו, יצאתי בשלום - מה' שלום.

יום התוועדות וקבלת החלטות טובות בקביעות עתים ללימוד התורה הנגלית בכלל ודא"ח (דברי אלוקים חיים - תורת החסידות) בפרט ברבים, וחיזוק דרכי החסידים באהבת רעים.

(מעובד על פי ה'יום יום' י"ט כסלו)

י"ט כסלו סיפור המאסר והגאולה

כמדי שנה בשנה יתכנסו בכל רחבי הארץ ובכל קצווי תבל רבבות אלפי ישראל לחוג בצוותא את חג הגאולה בי"ט-כ' בכסלו. בימים אלה שוחרר רבי שניאור זלמן מלאדי, מייסד חסידות חב"ד, ממאסרו ברוסיה הצארית. בהתוועדויות ייסבו יחדיו חסידים ואנשי מעשה לצד מבקשי ה' מחוגים ועדות שונות בישראל, יעלו את לקחי פרשת המאסר והגאולה ויעוררו את הלבבות להתחזק בלימוד תורת החסידות והליכה בדרכיה.

מחלוקות ועלילות

בימי אדמו"ר הזקן, הדור השלישי של החסידות, כבר היתה התנועה החסידית מבוססת למדי. מרכזי חסידות פרחו ופעלו כמעט בכל עיר ועיירה. ערים ואף מחוזות שלמים נסחפו לגמרי אל תוך ההוויה החסידית. רוח חדשה של שמחה וחיות בעבודת ה' החלה מפעמת בשכבות רחבות של העם היהודי במזרח אירופה. התפשטותה של החסידות

באותם ימים הביאה להתלהטות מחודשת של המחלוקת שפרצה בשחר ימיה של התנועה החסידית. הולכי רכיל ומחרחרי ריב הוציאו את דיבת החסידים רעה, והעלילו עליהם עלילות שקר כאילו סטו מדרכי התורה.

החיצים העיקריים כוונו לעברו של אדמו"ר הזקן, רבי שניאור זלמן מהעיר לאדי, מייסד חסידות חב"ד ומנהיגה הכללי של החסידות ברוסיה ובליטא.

למגינת לבם של ה'מתנגדים' עוררה גדולתו המופלאה בתורה, הן בנגלה והן בנסתר, את הערצתם של בני תורה (אף בערים כליטא, ממעוזי ההתנגדות החריפים ביותר לחסידות), ורבים נמשכו ונתקרבו לתורת ודרכי החסידות.

לאחר שנאלצו להודות כי אין בכחם לבלום בדרכי הסברה ושכנוע את התפשטותה של התנועה ההולכת ומתרחבת, החליטו קיצונים במחנה ה'מתנגדים' לנקוט בצעד נפשע ולהלשין הלשנה שקרית לשלטונות. הם העלילו כי הכספים שהרבי מקבץ ושולח להחזקת היישוב היהודי הנאנק תחת השלטון הטורקי בארץ ישראל, אינם אלא כספי סיוע מלחמתי הנשלחים על ידו לאמפריה הטורקית במלחמתה בצאר הרוסי. לזה נוספו עוד הלשנות, שעסקו גם בצד האידיאולוגי של השיטה החסידית. כוונתם של המלשינים היתה להביא לחיסולו של הרבי, חס ושלום, ובכך 'להניף את הכורת' על תנועת החסידות כולה.

מאסר הרבי

מרכבה שחורה המיועדת להובלת מורדים במלכות, עשתה את דרכה בחשכת הליל ברחובותיה של העיירה ליאזנה (שברוסיה הלבנה). במקביל נעה פלוגת שוטרים מזויינים, בראשות קצין בכיר, אל אחד מבתי העיירה. חיש מהר הקיפו השוטרים את ביתו של הרבי.

הקצין הבכיר הודיע לאדמו"ר הזקן כי הוא עצור בפקודת הצאר הרוסי. הרבי נצטוו להיכנס אל המרכבה, ותחת משמר כבד יצאה המרכבה את רחובות העיירה בדרכה לעיר הבירה, פטרבורג.

האופן שבו התבצע המאסר, וביחוד הובלת הרבי במרכבה השחורה הידועה לשימצה, לא הותירו ספיקות בלב החסידים בדבר חומרת הסכנה בה הרבי שרוי.

לא יאונה לצדיק כל אוון

בחול המועד סוכות בשנת תקנ"ט, כאשר באו החיילים לאסור את אדמו"ר הזקן, הבין מפקדם כי היהודים שרויים בעצמו של חג וכי המצב רגיש. על כן החליט הוא להמתין בענין מאסר הרבי עד לאחר החג. באסרו חג, למחרת שמחת תורה, שבו החיילים לבית הרבי לקחתו עמם. ביקש מהם הרבי שהות להרהר בדבר ויצא מן הבית מבעד הדלת האחורית, כשהוא שוקל בדעתו מה לעשות.

בעוד החיילים ממתנים, התייעץ רבנו עם אחד מגדולי חסידיו, ר' שמואל מונק'ס (שהיה ידוע בחכמתו ובשנינותו), אם להסכים להיאסר. השיבו ר' שמואל (בלשון רבים מפאת כבוד רבו) – "אם 'רבי' אתם, לא יקרה לכם מאומה; ואם אינכם 'רבי' – באיזו רשות נטלתם מיהודים כה רבים את תענוגות העולם הזה!..."

מופתים בדרך למאסר

בדרכם למאסר, בצהרי יום שישי, ביקש הרבי לעצור את המרכבה לכבוד שבת. אולם השר האחראי סירב לבקשתו וציוה להמשיך בנסיעה.

לא עבר זמן רב, והנה לפתע נשבר אחד מגלגלי המרכבה והיא עצרה מלכת. מיד הוזעקו פועלים מהכפר הסמוך לתקן את התקלה והמרכבה המשיכה בדרכה. נסעה היא כברת דרך קצרה, והנה נפל אחד הסוסים ומת. העגלון ההמום רץ לקנות סוס חדש ורתמו למרכבה. ושוב הצליף העגלון בסוסים... אך ללא הועיל... הסוסים אינם מצליחים להזיזה ממקומה. עתה, לנוכח ריבוי המניעות והעיכובים, נכנע השר לרצון הרבי ופקד להתארגן לחניה. המרכבה הועמדה בצד הדרך ואדמו"ר הזקן שבת במקום. רק לאחר צאת השבת המשיכה המרכבה השחורה בדרכה לבית הסוהר.

בהגיעם לעיר הבירה פטרבורג, נכלא הרבי ב"מבצר פטרופבלובסק" האימתני, שם נחקר ארוכות אודות הטענות וההלשנות שטפלו עליו.

לתרגם חסידות למוחות מגושמים

עד מהירה החלו חוקרי הרבי לעמוד על גודל חכמתו וטוהר לבבו. בחוגי השלטון נפוצה השמועה כי הנחקר הינו איש קדוש וחכם נפלא ועצום שיד לו בכל החכמות. בזה אחר זה החלו מגיעים לכלאו אישי ממשל בכירים לתהות על קנקנו. כל השוהים במחיצתו התפעלו עמוקות מאישיותו הגדולה.

לאחר שבועות ארוכים של חקירות מרובות, זוכה הרבי מכל אשמה ושוחרר לביתו. לימים, סיפר הרבי, כי הכביד עליו מאד הצורך לענות לשאלות החוקרים בנוגע למהותה של החסידות. היה עליו להסביר ולתרגם מושגים דקים ומופשטים, להורידם ולהלבישם בביטויים והסברים גשמיים, עד אשר יתקבלו במוחם המגושם של החוקרים.

איש אלוקים

גם ביושבו בכלא לבדו, לא חש הרבי כל פחד והיה שרוי כתמיד בביטחונו הגמור בה'. בתאו הקטן, שאור יום לא חדר לתוכו, היה הנר מקור האור היחידי ביום ובלילה. לאחר מספר שבועות של שהות במקום, ניסה אחד החוקרים לבלבלו ושאלו באמצע היום: הרי עתה לילה, מדוע אינך ישן עכשיו? – השיבו הרבי בשלווה ובפכחון גמור: הרי עכשיו אמצע היום!

כששמע הצאר בכבודו ובעצמו אודות העציר המופלא, חפץ גם הוא להכירו. פשט המלך את בגדי מלכותו ונכנס לתאו של העציר מחופש לאיש פשוט. מיד בהכנסו קם לקראתו הרבי וחלק לו כבוד מלכות. השתומם הצאר וחש כי עומד הוא במחיצת איש אלוקים.

זיכוך התחתון מצד גדרו הוא

בכל פעם שהוצא הרבי לחקירה, היו מעבירים אותו בסירה מבנין בית הסוהר ששכן בלב הנהר אל בנין החקירות. לילה אחד, ביושבו בסירה בדרכו לחקירה, ביקש הרבי לקדש את הלבנה והפציר בפקיד שיאות לעצור את הסירה. הלה סירב והמשיך בהפלגה. והנה, לפתע, כמו מאליה עמדה הסירה מלכת. ולהפתעת הפקיד, לא ניצל הרבי את שעת הכושר שנזדמנה לו, ולא קידש את הלבנה. נרעש מן המופת הגלוי שהתחולל לנגד עיניו המשיך הפקיד להשיט את הסירה. כעבור זמן, שוב ביקשו הרבי לעצור, הסכים והפעם הסכים הפקיד מיד ובלבד שהרבי יברכו. כתב לו הרבי על פתק ברכה לעשירות ולאריכות ימים בכתב ידו הקדושה ונתנה ביד האיש. הלה עצר את הסירה והרבי קידש את הלבנה. לימים נודע כי נתקיימו בפקיד ברכותיו של הרבי והוא אכן נתעשר והאריך ימים.

באחת משיחותיו, בספרו סיפור זה, הוסיף הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו וביאר: בסיפור זה משתקף ענין יסודי בשיטתו של אדמו"ר הזקן בעבודת ה' – הגם שהראה כי ביכולתו לחולל מופת שלמעלה מדרך הטבע, מכל מקום, כיון שתכלית העבודה אינה שבירת הטבע, כי אם זיכוכו מצד גדרו הוא, על כן לא קידש את הלבנה עד אשר פעל על הפקיד לעצור את הסירה מרצונו הוא.

ביתר שאת וביתר עוז

באחת משיחותיו מספר הרבי הקודם, אדמו"ר הרי"ץ (רבי יוסף יצחק שניאורסון), אודות בואם של שני צדיקים גדולים מעולם האמת לבקר את הרבי במאסרו. היו אלה הבעל שם טוב הקדוש והרב המגיד ממזריטש. לשאלת הרבי: מה חטאי שאני אסור בבית האסורים מדוע זה מגיע לי? השיבוהו: כיון שפירסמת סודות פנימיות התורה ברבים נתחזק עליך קטרוג בעולמות

העליונים. אם כן, שאל הרבי, האם עלי לחדול מלהפיץ את תורת החסידות? אדרבה, ענו לו הצדיקים, כיון שהתחלת, יהיה עליך להמשיך בהפצה ביתר שאת וביתר עוז.

ואכן, מאסר הרבי בפטרבורג הוה נקודת תפנית בחייו. בצאתו לחופשי נתעלתה עבודתו בהפצת מעיינות החסידות, בכמות ובאיכות, שלא בערך לגבי עבודתו קודם המאסר.

גאולת י"ט-כ' בכסלו

הרבי ישב תפוס במאסר חמישים ושלשה ימים כמניין נ"ג פרקי ספרו ספר ה'תניא'. וכששחרר בי"ט בכסלו בשעת המנחה מבית הכלא, הכניסוהו משחרריו בטעות לביתו של יהודי שנמנה על מתנגדי החסידות. במשך שלוש שעות עינהו 'המתנגד' בנאצות וגידופים, עד אשר בליל כ' כסלו מצאוהו לבסוף החסידים וגאלוהו גם משם.

בצאתו לחירות כתב רבנו הזקן את האגרת הפותחת במילים "קטונתי מכל החסידים". באגרתו מזהיר הרבי את חסידיו אשר אין להפוך את שמחת שחרורו לשיכרות ניצחון של שמחה לאיד כנגד ה'מתנגדים'. ואדרבה, להיפך, כתב הרבי, מחובתם "להשפיל רוחם ולבם", ואזי "אולי ייתן ה' בלב אחיהם כמים הפנים לפנים".

יתרון האור הבא מן החושך

כאשר באו חיילי הצאר לאסרו, הורה מיד בעל ה'תניא' לשגר שליח אל רבי לוי יצחק מברדיצ'ב (סניגורם של ישראל) כדי שימסור לו בעבורו 'פדיון נפש'. יצא השליח בבהילות ושכח לשאול לשם אימו של הרבי (פרט חיוני בבקשת ברכה ותפילה).

כשהגיע השליח אל רבי לוי יצחק וסיפר אודות המאסר, נפל הצדיק על הארץ וזעק זעקה גדולה ומרה.

העליונה, כך, משהגיעה שעת המשכת האור החדש של החסידות הכללית בעולם על ידי הבעל שם טוב הקדוש והרב המגיד וכו', החל להתנוצץ בעולם אורו של משיח. ואחר כך, כאשר הגיעה שעת התגלותה של תורת חב"ד בעולם ע"י הנשמה חדשה, כבוד קדושת אדמו"ר הזקן, ובפרט לאחר גאולתו ממאסרו, החל השלב העיקרי בענין הפצת מעיינות החסידות חוצה. על ידי לימוד סודי סודות התורה, המבוארים בתורת חב"ד במשלים ודוגמאות מכוחות ותכונות הנפש – מבשרי אחזה אלוקה – יכול גם השכל האנושי להשיג אלוקות, ועד לשלימות הגילוי בתורתו של משיח.

תורת חסידות חב"ד היא בחינת השמן, רזין דרזין שבתורת ישראל. ומכיון שכדוגמת השמן, מפעפעת היא בכל דבר ודבר, הרי שבמילא שייכת לכל איש ואשה מישראל באשר הם, למן תלמידי החכמים שתורתם אומנותם ועד לאלה הטרודים בעמל יומם. והרי מחוייבים אנו ללא יוצא מן הכלל לקבוע עתים לידע, להכיר ולהרגיש את מי שאמר והיה עולם. תורת החסידות מעמידה את לומדיה נוכח האינסופיות האלוקית, מפיתה שמחה והתלהבות בעבודת ה' ומחדירה חיות פנימית בחיי היומיום היהודיים.

זהו שאמר אדמו"ר הזקן אודות שמחת גאולתו, היא שמחת גאולת תורת החסידות: "מי שישמח בשמחתי (שמחת גאולת י"ט כסלו) – אוציאנו מן המיצר אל המרחב".

אשר על כן ביום זה נוהגים החסידים לברך איש את רעהו: "חג שמח! לשנה טובה בלימוד החסידות ובדרכי החסידות תכתבו ותחתמו!"

וכששאל לשם אימו של הרבי, ולא ידע השליח מה להשיבו, נטל רבי לוי יצחק חומש בראשית ופתחו בפסוק: "וירא יעקב כי יש שבר במצרים". אמר הצדיק: "שבר" – ראשי תיבות: שניאור בן רבקה, ואכן מן השמיים סייעוהו לכוון אל האמת.

באחת משיחותיו אמר על כך הרבי נשיא דורנו: כדוגמת יעקב שראה ברוח קודשו כי דוקא במצרים יש 'שבר' (מזון לשבור את הרעב), כך, מן השמים, גילו לרבי לוי יצחק כי דוקא ייסורי המאסר הם שעתידים לעורר אצל אדמו"ר הזקן את כוחותיו הכמוסים, מה שיביא להתגלות עצומה של רזין דרזין דאורייתא (סודי הסודות של פנימיות התורה).

ראש השנה לחסידות

באחת מאגרותיו מכנה כ"ק אדמו"ר הרש"ב (רבי שלום דובער) את י"ט בכסלו 'ראש השנה לחסידות'. כשם שבראש השנה יורדת לעולם החיות הכללית על כל ימות השנה, כך בי"ט בכסלו נפתחים במרום אוצרות השפע והברכה של פנימיות התורה ומתחדשת נתנית כח כללית לכל השנה החדשה, ממנה יכול כל אחד ואחד לשאוב כוחות מחודשים ללימוד החסידות ולהליכה בדרכיה.

חג גאולת אדמו"ר הזקן ממאסרו הוא חג גאולת תורתו, תורת חסידות חב"ד, שהפצת מעיינותיה (מעיינות החיות האלוקית שבתורה) חוצה – היא שתביא לביאת משיח צדקנו. אמרו חז"ל "את הכל עשה (הקב"ה) יפה בעתו" – כשם שהמשנה, הגמרא, מדרשי חז"ל, ספרי הראשונים והאחרונים, הזוהר, קבלת האר"י ז"ל וכו' נתגלו בדיוק בשעה שהועידה להם ההשגחה

הסיפור השבועי

מעגל שנסגר

מושפלות. הושיטה אשת הגרף למוכרת העדשים חופן מטבעות. "קחי ועמדי על רגלייך".

בכסף שקיבלה קנתה האשה מצרכים בסיטונות, ומכרה אותם בשוק. אט אט התרחבה פעילותה המסחרית עד שפתחה חנות קטנה. המזל האיר לה פנים והחנות הקטנה גדלה והיתה לחנות גדולה, שבה נמכרו מוצרי מזון וצורכי בית.

עם התרחבות החנות הפצירה האשה בבעלה להטות שכם ולסייע לה בניהול העסק. "הקדש לי רק כמה שעות ביום", ביקשה מבעלה.

התקשה ר' עזריאל לעמוד בהפצרות אשתו והחל לסייע לה בניהול החנות. עד מהרה נסחף לתוך עניני החנות והמכירות. העסק התרחב מאוד ור' עזריאל ורעייתו נהפכו לאנשים אמידים.

יום אחד נקרא ר' עזריאל לבית הגרף. "איני צריך להזכיר לך כמה אתה חייב לי", פתח הגרף ואמר, "ליתר דיוק, לאשתי". ר' עזריאל הנהן בראשו. "ובכן, אני זקוק לאיש נאמן, כדי להעביר עמו סכום כסף גדול מאוד לארץ רחוקה. עליך אוכל לסמוך, ובקשתי שתעשה את השליחות". ר' עזריאל ידע כי אין לפניו ברירה, וקיבל עליו את המשימה.

קודם צאתו לדרך ביקש לקבל את ברכת רבו, אולם כשבא לביתו היתה הדלת נעולה. השעה דחקה, והוא נאלץ לצאת לשליחותו בלא ברכת הדרך.

ר' עזריאל הפליג באנייה, ובדרכה עגנה ליד אי. ר' עזריאל ירד לטייל מעט באי, עד המשך ההפלגה, ושקע במחשבות נוגות. הוא היה מרוכז כל כך בהרהוריו, עד שלא הבחין כי האנייה עזבה את האי והוא נשאר לבדו,

"רבות מחשבות בלב איש, ועצת ה' היא תקום" – בפסוק זה מתהילים פתח הרבי הזקן מאלכסנדר את סיפורו על המגיד ממזריטש:

בין ה'יושבים' אצל המגיד היה אברך תלמיד חכם, ר' עזריאל שמו, שקיים "והגית בו יומם ולילה". ר' עזריאל נשא חן בעיני חבריו ומכריו וגם המגיד חיבבו.

זמן רב התפרנסה משפחתו, בדוחק, מעבודות מזדמנות שעשתה אשתו, אך ברבות הימים התרחבה המשפחה, הילדים גדלו והקומץ לא השביע עוד את הארי. דחקה האשה בבעלה למצוא עבודה כלשהי. סיפר זאת ר' עזריאל לרבו. "מדי שבוע תקבל ממני הקצבה קבועה, וכך תוכל להוסיף ולהקדיש את כל כולך לתורה ולעבודה", אמר לו המגיד.

חלף זמן, וההקצבה הקבועה לא סיפקה עוד את צורכי ביתו של ר' עזריאל. האשה שבה ותבעה ממנו לצאת לעבוד. לאחר שסיפר זאת למגיד, העלה המגיד את גובה ההקצבה השבועית.

ר' עזריאל קנה שקט מאשתו לפרק זמן נוסף. כאשר חזרה האשה לתבוע ממנו כי יעזוב את בית המדרש ויצא לעבודה, פנה אל רבו לשאול בעצתו. הגיש לו המגיד סכום כסף. "קנה בזה עדשים ותנן לאשתך, שתמכרן בשוק", יעץ לו.

עשה ר' עזריאל כדברי רבו. למחרת, בשעה שעמדה האשה בשוק עם קערת העדשים, עברה במקום כרכרת הגרף של מזריטש. מתוכה יצאה אשת הגרף וקנתה מידי האשה את כל העדשים.

"האינך מוכרת דבר מלבד עדשים!?", תהתה אשת הגרף. "אין בידי כסף ליותר מזה", ענתה לה המוכרת, בעיניים

ועזוב וחסר כול. חפציו ובהם צרור כספו של הגרף נשארו באנייה. שעות רבות התהלך כסהרורי, עד שהכריעוהו העייפות והצער והוא נפל על הארץ. כשהתעורר חש יובש רב בפיו. בקושי קם על רגליו והחל לתור אחר מקור מים. ממרחק הבחין במעיין מפכה. בכל לבו קיווה כי אין זה תעתוע דמיון. כשהתקרב, נוכח כי אכן מים חיים זורמים במקום. בכוחותיו האחרונים התכופף ארצה, בירך מעומק ליבו "שהכול נהיה בדברו" ולגם בשקיקה מהמים הזכים.

לאחר ששתה קמעה התחזק בגופו וגם ברוחו. "מן השמים סייעו לי למצוא מים, ומהשמים יעזרו לי לצאת מכאן", אמר. כעבור שעה הבחין באונייה אחרת, השטה לא הרחק מהאי. במאמצים רבים הצליח ללכוד את תשומת לב המלחים, שהטו את האנייה ממסלולה ופנו אל האי להצילו.

ר' עזריאל הצטרף לחבורת עניים שנדדה מעיר לעיר ומארץ לארץ. שנים חלפו עד ששוב הגיע למזריטש. הוא לא ידע את נפשו מבושה. הוא חשש מתגובת הגרף שאת כספו איבד ברשלנות, והתבייש מפני אשתו ומכריו, כשיראוהו בעליבותו וישמעו את סיפורו.

לאחר ששתה קמעה התחזק בגופו וגם ברוחו. "מן השמים סייעו לי למצוא מים, ומהשמים יעזרו לי לצאת מכאן", אמר. כעבור שעה הבחין באונייה אחרת, השטה לא הרחק מהאי. במאמצים רבים הצליח ללכוד את תשומת לב המלחים, שהטו את האנייה ממסלולה ופנו אל האי להצילו.

ר' עזריאל הצטרף לחבורת עניים שנדדה מעיר לעיר ומארץ לארץ. שנים חלפו עד ששוב הגיע למזריטש. הוא לא ידע את נפשו מבושה. הוא חשש מתגובת הגרף שאת כספו איבד ברשלנות, והתבייש מפני אשתו ומכריו, כשיראוהו בעליבותו וישמעו את סיפורו.

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

"זאת התורה אדם" (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת וישלח

יעקב נערך לפגישתו עם עשו

מכיון שעשו עדיין שואף לנקמה, שולח יעקב אליו שליחים לארץ שעיר שדה אדום. משימת השליחים להביא אל אחיו מסר של שלום ולברר כוונותיו. השליחים חוזרים ומספרים כי עשו יוצא לקראתו ואיתו מחנה של ארבע מאות איש.

יעקב ירא שמא פני אחיו אינם לשלום ונערך לבאות. הוא אינו רוצה להיגרר למלחמת אחים ועל כן הוא מחלק את משפחתו וכל מלוויו לשני מחנות. את ההכנות לקראת פגישתו עם אחיו מלווה יעקב בתפילה לקב"ה שיצילו מידי עשו, ומזכיר בתפילתו את כל ההבטחות שנתן לו ה'.

גם דורון בהכנות לפגישה

בנוסף להערכתו לקראת עימות, מנסה יעקב גם למונעו על ידי ריצוי עשו. הוא שולח אליו מתנה בידי עבדיו, עדרי צאן ובקר וגמלים ואתונות. וכדי להעצים את רושם הדורון, פוקד הוא על שליחיו לתת רווח בין עדר לעדר ואף שם בפיהם דברי פיוס לעשו.

מאבק שמיימי

השליחים יוצאים לדרכם, ויעקב וכל הנלווים אליו מתארגנים לשנת לילה קצרה. בעוד ליל, מעביר יעקב את נשותיו וילדיו במעבר נהר היבוק. וכשהוא חוזר לאחר מכן לעבר הנהר, כדי ליטול פריטים אחרונים שהושארו מאחור, מוצא הוא את עצמו לבדו מול איש בלתי ידוע. האיש, שאינו אלא מלאכו השמימי של עשו, מנסה לפגוע בו.

יעקב נלחם כנגדו בגבורה גדולה והאיש אינו יכול לו, ורק נוקע את כף ירכו. בעוד הם נאבקים כבר מאיר השחר, והאיש-מלאך מתחנן ליעקב כי יניחנו לילך לעבודת יומו. יעקב מוכן לשחררו, אך מתנה זאת בקבלת ברכה. המלאך מברכו ומעניק לו את השם 'ישראל' (גם לבניו ולבני בניו עד סוף כל הדורות), שמשמעותו שררה ושליטה "כי שרית עם אלוקים ועם אנשים ותוכל".

כתוצאה מפגיעת עצם כף ירכו במהלך מאבקו עם המלאך, צולע יעקב בהילוכו. על כן, עד היום הזה, אין אוכלים בני ישראל את גיד הנשה אשר על עצם כף הירך.

יעקב ועשו נפגשים

יעקב נושא את עיניו ורואה את עשו מתקרב ועימו ארבע מאות איש. הוא משאיר את משפחתו מאחור ויוצא בגפו אל אחיו. לפתע, מגיח עשו מתוך מחנהו, רץ לקראתו ונופל על צווארו ומנשקו. לאחר 34 שנות נתק מוחלט מתחבקים האחים בהתרגשות איש על כתפי רעהו.

יעקב מציג בפני אחיו את משפחתו הגדולה, ומפציר בו לקבל את המנחה ששלח אליו. עשו שמסרב בתחילה, נעתר לבסוף, ומציע ליעקב כי יצאו יחדיו אל ביתו בארץ שעיר. יעקב מסביר כי ילדיו הרכים ועדרי הצאן והבקר ההולכים עמו, לא יעמדו במסע המהיר והמפרך. על כן הוא מציע כי עשו יצא לבדו לדרכו, ואילו הוא, יעקב, ימשיך בקצב שלו עד אשר (לעתיד לבוא) יבוא אליו שעירה.

אלא שהאחים שלמים עם עצמם באומרם אשר אין להבליג נוכח מעשה כה נפשע שנעשה באחותם.

יעקב שב לבית־אל

הקב"ה מצוה את יעקב לעלות לבית־אל, הוא המקום בו נגלה אליו בבורחו מפני עשו. עליו להתיישב שם ולקיים נדרו להקים במקום מזבח תודה לה'. יעקב מצוה את כל בני ביתו להתכונן ולהיטהר קודם העליה למקום הקדוש. דרכם משכם לבית־אל עוברת עליהם בביטחה. על כל יושבי הארץ נופלת חרדת אלוקים ("חתת אלוקים") והם נרתעים מלהתגרות בשבט הישראלי הפולש והכובש.

יעקב מקים מזבח בבית־אל היושבת בהר [כאן מספרת התורה אודות מיתת דבורה מינקת רבקה, וקבורתה ב'אלון־בכות' במישור שלמרגלות בית־אל]. ושוב מתגלה ה' ליעקב, ובפנותו אליו בשמו החדש 'ישראל', מברכהו בצאצאים מרובים ובירושת הארץ המובטחת לאברהם ויצחק. יעקב מקים במקום מצבה, עליה הוא מנסך יין ויוצק שמן.

מות רחל

יעקב יוצא את בית־אל וממשיך במסעו בכיוון אפרת, בדרכו לקריית־ארבע אל בית אביו יצחק.

בדרכם אפרתה כורעת רחל ללדת בן זקונים ליעקב, את בנימין. ייסורי הלידה כה קשים עד כי אין היא עומדת ביסוריה והולכת לעולמה. יעקב קובר את רחל בבית לחם שעל אם הדרך בין ירושלים לחברון, ומקים מצבה על קברה היא מצבת קבורת רחל עד היום.

יעקב ממשיך בדרכו ונוטה את אהלו מהלאה למגדל עדר. בהיותם בארץ ההיא, תובע ראובן את עלבונה של לאה אימו ומבלבל יצועי אביו (וכמובא בפירוש רש"י אשר אחר מות רחל נטל יעקב מטתו שהיתה באוהל רחל ונתנה באהל בלהה שפחתה).

ושוב מזכירה התורה את שנים עשר בני יעקב, והפעם

עשו נפרד מיעקב ושב לארצו שעירה. ואילו יעקב נוסע וחונה בסוכות, על שם הסוכות שמקים במקום למקנהו.

יעקב חונה במקום 18 חודשים ורק לאחר מכן נכנס סוף סוף לארץ כנען וחונה בפאתי העיר שכם. שם הוא קונה חלקת קרקע, נוטה במקום את אוהליו ומקים מזבח להודות לה' על שהשיבו בשלום לארץ.

פרשת שכם ונקמת שמעון ולוי

דינה בת יעקב יוצאת לטייל בסביבה החדשה, להכיר חברות חדשות. שכם, בנו של חמור נשיא הארץ פוגש בה ואונס אותה. דינה שבה הביתה ומספרת את אשר אירע. יעקב המזועזע מחליט להמתין עד אשר ישובו בניו מרעיית הצאן בשדה.

כשחוזרים הבנים מהמרעה מגלים הם כי בביתם נמצאים שכם וחמור אביו. הללו הגיעו לבקש את ידה של דינה בעבור שכם. לדבריהם יביא הדבר להתבססות בני משפחת ישראל במקום ויועיל להתערבותם המוצלחת בבני העיר. שהרי נישואין שכאלה ירוממו אותם למעמד חברתי גבוה ויזכו אותם במוהר – מענק נישואין נכבד.

בני יעקב רותחים מזעם, אך בינתיים כולאים את רגשותיהם ומשיבים לאורחים בעורמה: 'נסכים להצעתכם בתנאי שאתם וכל בני עירכם תמולו עצמכם, כפי הנוהג והחובה במשפחתנו'.

בגודל להיטותו לשאת את דינה, אוסף שכם את כל בני עירו ומשכנעם לקבל את תנאי בני יעקב. בני העיר מלים עצמם, וביום השלישי למילתם ההמונית, בעודם מוטלים על מיטותיהם חלושים וכואבים, נוטלים שמעון ולוי בני יעקב חרבותיהם ויוצאים למסע נקמה. הם עוברים בכל העיר והורגים את כל הזכרים, בהם שכם וחמור, ומשיבים את דינה לבית אביה עם כל השלל והנשים והילדים.

יעקב נוזף קשות בשמעון ולוי ומביע את חששו כי מעשה זה שלהם עלול לקומם כנגדו את כל יושבי כנען.

בסדר הבא: בני לאה – ראובן, שמעון, לוי, יהודה, יששכר וזבולון, בני רחל – יוסף ובנימין, בני בלהה שפחת רחל – דן ונפתלי, ובני זילפה שפחת לאה – גד ואשר.

לאחר פטירת רחל מגיע סוף סוף יעקב לחברון, אל יצחק אביו. הגם שהתורה מציינת בהקשר זה את פטירתו של יצחק בגיל 180 שנה, מכל מקום (כמובא בפרוש רש"י: "אין מוקדם ואין מאוחר בתורה"), יודעים אנו לפי

מכאן ועד סוף הפרשה מונה התורה בקצרה את צאצאי עשו לתולדותיהם, ומוזכרים ראשי המשפחות והמלכים שיצאו ממנו. בתוך הדברים מסופר אודות יציאת עשו מארץ כנען מפני יעקב אחיו והתיישבותו בהר שעיר שבארץ אדום.

באחר פטירת רחל מגיע סוף סוף יעקב לחברון, אל יצחק אביו. הגם שהתורה מציינת בהקשר זה את פטירתו של יצחק בגיל 180 שנה, מכל מקום (כמובא בפרוש רש"י: "אין מוקדם ואין מאוחר בתורה"), יודעים אנו לפי

התחדשנו!

בוטאו לבקר באתר המשודרג

www.tanyaor.com

יסוד חיי היהודי בתור 'איש' – ענין מסירות הנפש נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

איך ייתכן שהמקור הראשון לכך שיהודי נעשה בר מצוה בגיל שלוש עשרה, שאז הוא נקרא 'איש' זוכה לכניסת היצר הטוב – הוא ממעשה שמעון ולוי?

אלא כאיש אחד", ומכאן שהקב"ה סייע בידם.

טענתו של יעקב כנגדם היתה, שהיה עליהם להיוועץ בו, מצד מצות כיבוד אב, וכן שלא הביאו בחשבון את החשש שמעשה כזה עלול לעורר את רוגזם של "יושבי הארץ", וכפי שהתבטא באזניהם: ועקב כך "ונאספו עלי והכונני"; אולם עצם המעשה נבע ממניעים קדושים וטהורים.

מעל כל החישובים

שכם ואנשי עירו, שסייעו לו במעשהו הנפשע וחיפו עליו, עברו על מצות בני נח ועל פי דין היו חייבים מיתה. שמעון ולוי עשו בהם את הראוי להם, מתוך תחושת קנאות קדושה. המעשה שעשו היה בדוגמת קנאותו של פינחס, קנאות הנובעת מעצם הנפש, עד שאין מקום לחישובים ולהתייעצות.

לכן זכו שהקב"ה יסייע להם בפעולתם. כשיהודי מתעלה מעל כל חישוב ושיקול שכלי ופועל על פי המתחייב מצד עומק נפשו – הוא זוכה שהקב"ה משתתף עמו והוא מצליח במעשיו.

לברוח מהחטא

לכן דוקא המעשה הזה של שמעון ולוי הוא המקור לגיל בר מצוה. כשיהודי מתחיל את חייו בתור 'איש', עליו לזכור, שכאשר עומד מולו דבר שעלול לנתקו מהקב"ה (שזה בעצם כל ענין של חטא ועוון), עליו להתייצב כנגדו בכל התוקף הנובע מעצם הנפש, למעלה מכל שיקול וחישוב שכלי, ולברוח מפני החטא במסירות נפש.

"...שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו..." (בראשית לד,כה)

המקור הראשון לכך שיהודי נעשה בר מצוה בגיל שלוש עשרה, שאז הוא נקרא 'איש' זוכה לכניסתו של יצר הטוב – הוא ממעשה שמעון ולוי:

לאחר חטיפתה של דינה אחותם ועינויה על ידי שכם, אמרו בני יעקב לשכם ולאביו במרמה כי עליהם למול עצמם וכך גם כל אנשי העיר. וביום השלישי למילתם בהיותם חלושים וכואבים, לקחו "שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו" והרגו את כל האנשים בשכם. שמעון ולוי היו אז בני שלוש עשרה, ומזה שהתורה מכנה אותם "איש" ("איש חרבו"), לומדים חז"ל שבגיל זה נעשה היהודי לאיש ומתחייב בכל המצוות.

הדבר מעורר תמיהה רבה: איך יתכן שדוקא פעולה כזאת של הריגה תהיה מקור לשלב כה מרכזי בחיי היהודי, שלב שבו נכנס בו יצר הטוב, וכי אין אירועים חיוביים אחרים היכולים ללמד על גיל בר המצוה?! זאת ועוד, הלוא יעקב אבינו נזף בשמעון ובלוי על פעולתם זו, וכיצד הפעולה הזאת נעשית מקור לענינו של בר מצוה?!

מניעים טהורים

לאמיתו של דבר, פעולתם של שמעון ולוי היתה פעולת ענישה צודקת, והם עשו זאת מתוך **מסירות נפש**. לכן גם הקב"ה הסכים לפעולתם והעניק להם מכחו, כפי שנאמר: "כי באפם הרגו איש", ודרשו על כך חז"ל: "וכי איש אחד הרגו?... אלא שלא היו כולם (כל אנשי שכם) לפני הקב"ה

אמנם, הגם כי לאחר שמעוררים את נקודת מסירות הנפש צריך לפעול על פי טעם ודעת בעבודה מסודרת ומחושבת, אבל על כל פנים, תמיד יש לזכור כי היסוד של הנפש צריך לפעול על פי טעם ודעת במסירות (מעובד מתוך "שלחן שבת", על פי ליקוטי שיחות כרך ה')

חסידות על הפרשה וישלח

"שרית עם אלקים" - היינו שיעקב נתעלה לבחינת שר ומושל על בחינת שם אלוקים, שלא יסתיר ויעלים על שם הוי'. המלאך בירך את יעקב ואמר לו "כי שרית עם אלוקים", בכחו של יעקב לגבור על שם אלוקים, שלא יעלים, ככתוב בו (בראשית כח): "והיה הוי' לי לאלקים", ששם הוי' יאיר ללא העלמת שם אלוקים. (לקוטי תורה במדבר פר' חקת דף סב ע"ב)

בכחו של יהודי להסיר ההעלם כי שרית עם אלקים (לב,כט)

אלוקים - הוא ענין הצמצום, ההעלם והסתר על שם הוי'. מצד שם הוי' הנה "אני הוי' לא שניתי", ו"אין עוד מלבדו", ו"כולא קמיה כלא חשיב" - העולם אינו תופס מקום כלל. ואילו מה שנראה העולם ליש ודבר נפרד - הוא מחמת הצמצום וההסתר מצד שם אלוקים.

מארז ניגוני חב"ד

מ"ח ניגונים של התבוננות וכיסופים!!
4 דיסקים ב-120 ש"ח בלבד (כולל משלוח)

להזמנות: 052-56-75-770

באתר ביו-טיוב ובפייסבוק:
 מגזין, שיעורים נגונים ובלוגים מצולמים
 (באיכות HD), שידורים חיים בימי חמישי.
WWW.TANYAOR.COM

עודה ראשונה לנפש

סדר התנ"ך

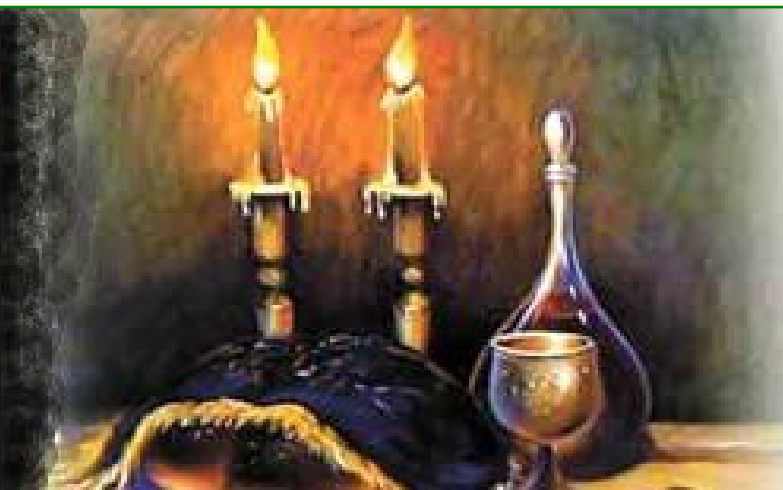
שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
 כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
 ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:15	16:00	י-ם
17:16	16:14	ת"א
17:14	16:03	חיפה
17:18	16:18	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון